राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे-३०.

'STARS' प्रकल्पांतर्गत

संकलित मूल्यमापन १ : २०२४-२५

इयत्ता - सातवी : विषय - मराठी (प्रथम भाषा)

उत्तरसूची

उत्तरसूची व गुणदानाबाबत सूचना

तोंडी	लेखी	एकूण गुण
१०	५०	६०

तोंडी चाचणी			
प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
प्र. १)	**खालील उतारा वाच व त्यावर आधारित कोणतेही पाच प्रश्न तयार करून सांग.**	07.01.03	५
	• परिच्छेदावर आधारित समर्पक असे पाच प्रश्न सांगितल्यास प्रत्येक प्रश्नास १ गुण द्यावा. उदा. कुठून आलास? (प्रसंगासंदर्भाने अधिक आकलनाचे प्रश्न अपेक्षित आहेत.)		
प्र. २)	**खालील शब्दांना तुझ्या बोलीभाषेत इतर कोणते शब्द वापरतात ते सांग.**	07.01.04	२
	१) गवसलं : सापडलं, घावलं २) डोईवर : डोक्यावर, माथ्यावर अशा प्रकारे विद्यार्थ्याने त्याच्या स्थानिक परिसरातील योग्य पर्यायी शब्द सांगितल्यास प्रत्येक शब्दास १ गुण द्यावा.		१ १
प्र. ३)	**इयत्ता सातवीच्या पाठ्यपुस्तकातील तुला आवडणारी कविता तालासुरात व साभिनय सादर कर.**	07.01.18	३
	• तालासुरात व साभिनय गायन करता येणे अपेक्षित आहे. • एकेका विद्यार्थ्याला पुढे बोलावून कवितेचे साभिनय गायन करून घ्यावे. • कवितेचे गायन करण्यासाठी पुरेसा वेळ द्यावा. • विद्यार्थ्यांना त्यांच्या आवडीची कविता म्हणण्याचे स्वातंत्र्य द्यावे. कविता साभिनय, योग्य आरोह-अवरोहासह चालीत म्हटल्यास ३ गुण द्यावेत. चालीचा व आरोह - अवरोहाचा विचार न करता कविता म्हटल्यास २ गुण द्यावेत. अर्धीच कविता म्हटल्यास १ गुण द्यावा.		३ २ १

लेखी चाचणी			
प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
प्र. ४)	**खालील उतारा वाच व त्याखालील प्रश्नांची उत्तरे लिही.**	07.01.01	४
	अ) वरील उताऱ्यात दिलेल्या वर्णनावरून गटात न बसणाऱ्या शब्दास (○) कर. इंद्रधनुष्य या गटात न बसणाऱ्या शब्दास गोल केल्यास १ गुण द्यावा.		१
	आ) उताऱ्याच्या आधारे थंडीची लाट बंदिस्त करणारी कोणतीही एक गोष्ट लिही. मफलर, कनटोपी, स्वेटर यांपैकी कोणतीही एक गोष्ट लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		१
	इ) तुझा आवडता ऋतू कोणता? सकारण लिही. मुक्तोत्तरी कृती. आवडता ऋतू लिहिल्यास व कारणासह लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. केवळ आवडता ऋतू लिहिल्यास १ गुण द्यावा. केवळ कारण लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२
प्र. ५)	**खालील चित्र पाहा व चित्राचे वर्णन तुझ्या शब्दांत लिही.**	07.01.02	४
	चित्रास समर्पक अशी योग्य वाक्यरचना व शुद्धलेखनासह • ७ ते ८ वाक्ये लिहिल्यास ४ गुण द्यावेत. • ५ ते ६ वाक्ये लिहिल्यास ३ गुण द्यावेत. • ३ ते ४ वाक्ये लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. • १ ते २ वाक्ये लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		४ ३ २ १
प्र. ६)	**खाली दिलेल्या घटनांची तुलना कर व लिही.**	07.01.06	४
	ओला दुष्काळ : पूरस्थिती निर्माण होते/पूर येतो. अति पावसामुळे पिकांची नासाडी होते. जनजीवन विस्कळीत होते. कोरडा दुष्काळ : पाऊस पडत नाही. पिके जळून जातात. वरीलप्रमाणे समर्पक मुद्दे लिहिल्यास. दोन्ही प्रकारांचे दोन-दोन मुद्दे लिहिल्यास ४ गुण द्यावेत. दोन्ही प्रकारांत मिळून तीन मुद्दे लिहिल्यास ३ गुण द्यावेत. दोन्ही प्रकारांचा एक-एक मुद्दा लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. दोन्ही प्रकारांपैकी फक्त १ मुद्दा लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		४ ३ २ १
प्र. ७)	**तुझ्या शाळेत 'आजी-आजोबा दिन' साजरा करायचा आहे. त्यासंदर्भात खाली काही मुद्दे दिले आहेत ते वाच व त्याबद्दल तुझे विचार लिही.**	07.01.07	५
	अ) तर्क करून आजी-आजोबांच्या मनातील भावना लिहिणे अपेक्षित आहे जसे - त्यांना आनंद वाटेल. त्यांना माझा अभिमान वाटेल. अशा आशयाची समर्पक उत्तरे स्वीकारावीत.		२

प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
	• दोन भावना लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. • एक भावना लिहिल्यास १ गुण द्यावा. आ) कार्यक्रमाबद्दल सर्मपक उत्तरे स्वीकारावीत. • दोन कार्यक्रमांची नावे लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. • एका कार्यक्रमाचे नाव लिहिल्यास १ गुण द्यावा. इ) स्वत:चे विचार एका वाक्यात समर्पक उत्तर लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		 २ १
प्र. ८)	**कवितेचे वाचन करून खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही.**	07.01.09	६
	अ) खालील शब्दांचे तुला माहीत असणारे अर्थ लिही. १) घोव – या शब्दाचे नवरा, पती यासारखे समर्पक अर्थ लिहिल्यास १ गुण द्यावा. २) शीड – या शब्दाचा होडीला दिशा दाखवण्यासाठी डोलकाठीला गुंडाळलेले कापड यासारखा समर्पक अर्थ लिहिल्यास १ गुण द्यावा. (वरील शब्दांचे माहीत असणारे विद्यार्थ्यांनी बोलीभाषेतील शब्द लिहिल्यास ते स्वीकारावेत.) वरीलपैकी कोणत्याही एका शब्दाचा अर्थ लिहिल्यास १ गुण द्यावा. **आ)** खालील वाक्यांचा अर्थ सांगणारी कवितेतील ओळ शोधून लिही. काळजात त्यांच्या भरली शहाळी कवितेतील वरील ओळ लिहिल्यास १ गुण द्यावा. **इ)** कवितेतील यमक जुळणाऱ्या शब्दांच्या कोणत्याही दोन जोड्या लिही. १) नाखवा – दाखवा, २) खाडी – झाडी, ३) भोळी – शहाळी, ४) ताटवा – मापवा – टकवा, ५) साऱ्या–वाऱ्या वरीलपैकी कोणत्याही दोन जोड्या लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. एक जोडी लिहिल्यास १ गुण द्यावा. **ई)** अबोली फुलांच्या ताटव्यासाठी कवितेत आलेले विशेषण लिही. फुलांच्या ताटव्यासाठी 'भगवा' हे विशेषण लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२ १ २ १
प्र. ९)	**सूचनेनुसार उत्तरे लिही.**	07.01.14	५
	अ) वरील वाक्यांत 'मार्गाने जाणे' या अर्थाचा कोणता वाक्प्रचार आला आहे ते खालील पर्यायातून शोध व लिही. दिलेल्या पर्यायातून शोधून क्र. (२) वाटेला लागणे हा वाक्प्रचार लिहिल्यास १ गुण द्यावा. **आ)** पुढील वाक्यात योग्य ठिकाणी विरामचिन्हांचा वापर कर व वाक्य पुन्हा लिही. तो बाहेर पडणार, तोच राजाला नेमकी जाग आली.		१ २

प्र. क्र.	योग्य उत्तरे व सूचना	अध्ययन निष्पत्ती क्र.	गुणदान
	योग्य ठिकाणी विरामचिन्हांचा वापर करून वाक्य लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. एक विरामचिन्ह दिल्यास १ गुण द्यावा. **इ)** खाली दिलेल्या चौकटीतील म्हण ओळखून लिही व त्या म्हणीचा उपयोग करून एक वाक्य तयार कर. उथळ पाण्याला खळखळाट फार ही म्हण लिहिल्यास १ गुण द्यावा. म्हणीचा वापर करून वाक्य लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२
प्र. १०)	**बस चालकाची मुलाखत घेण्यासाठी खालील मुद्द्यांच्या साहाय्याने पाच प्रश्नांची प्रश्नावली तयार कर.**	07.01.24	५
	• बस चालकाच्या कामाची माहिती मिळवण्यासाठी मुलाखत घेण्यासाठी दिलेल्या मुद्द्यांनुसार समर्पक ५ प्रश्न तयार केल्यास ५ गुण द्यावेत. प्रत्येक प्रश्नाकरिता १ गुण याप्रमाणे गुण द्यावेत.		५
प्र. ११)	**खाली दिलेल्या शब्दांचे समानार्थी शब्द ओळखून शब्दकोडे पूर्ण कर.**	07.01.25	६
	१) माता २) तारीख ३) खग ४) गगन ५) नयन ६) नवल एका अचूक शब्दास १ गुण याप्रमाणे गुण द्यावेत.		
प्र. १२)	**पूरपरिस्थिती नियंत्रित होणारी दोन कारणे व दोन उपाय लिही.**	07.01.26	४
	• पूरपरिस्थिती नियंत्रित करणारी दोन समर्पक कारणे लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. एक कारण लिहिल्यास १ गुण द्यावा. • पूरपरिस्थिती नियंत्रित करणारे दोन समर्पक उपाय लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. एक उपाय लिहिल्यास १ गुण द्यावा.		२ २
प्र. १३)	**खालील प्रश्नांची उत्तरे लिही.**	07.01.27	७
	अ) दिलेल्या क्रियाविशेषण अव्ययापासून वाक्य तयार कर. दिलेल्या क्रियाविशेषण अव्ययापासून दोन योग्य वाक्य लिहिल्यास २ गुण द्यावेत. एक योग्य वाक्य लिहिल्यास १ गुण द्यावा. **आ)** 'समोर' हे शब्दयोगी अव्यय वापरून अर्थपूर्ण वाक्य तयार कर. 'समोर' हे अव्यय वापरून अर्थपूर्ण वाक्य तयार केल्यास १ गुण द्यावा. **इ)** खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाचे सरळरूप व सामान्यरूप ओळख व लिही. सरळरूप - मैदान सामान्यरूप - मैदाना/मैदानां **ई)** खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दांचे शब्दयोगी अव्यय ओळख व लिही. १) टेबलावर - वर या उत्तरास १ गुण द्यावा. २) तुमच्याकडून - कडून या उत्तरास १ गुण द्यावा.		२ १ २ २

■■■